

KNIHA I

Za plavby ze Sicílie do Itálie byl Aeneas bouří
zahnán do Kartháginy v Libyi. Amor, bůh lásky,
zažehne v Dídóně šílenou lásku k Aeneovi.

Obsah Aeneidy, příčiny hněvu Iunonina

O válce zpívám a reku, jenž první z krajiny trójské
připlul k italské zemi, hnán osudem, k lavinským břehům,
vyhnanec, dlouhý čas jej po zemích štvála i mořích
božská moc: zlý Iunonin hněv, jenž nedal se smířit.
Mnoho i trpěl válkou, než konečně, založiv město,
usídlil v Latii bohy: tak povstal Latinský národ,
dávní praotci albští, a římské vysoké hradby.

Příčiny, Múso, mi zjev, jaký úmysl Iunoně zmařen,
mocné královně bohů, a pro jakou stíhala bolest
muže tak nábožného, že tolik snášeti musel
všelikých béd — což takový hněv je u bohů možný?

Bývalo dávné město, jež tyrskou osadou bylo,
daleko italské země a naproti tiberské deltě,
Karthágo, bohaté jméním a hrozivé chtivostí války.
To prý ze všech zemí, i na úkor milého Samu,
Iuno mívala ráda; svou zbroj tam složenu měla,
tamtéž její byl vůz.

Již tenkrát dychtila snažně,
bude-li osud přízniv, by Karthágo nad světem vládlo —
však prý z trójské krve, jak slyšela, vyrůstá plémě,
které v budoucí čas má tyrské vyvrátit hradby.
Z něho prý válečný lid pak vyroste, vládnoucí světem,
který Libyi zničí, vždyť takto prý určily Parky.

Toho se Iuno bála — a také v paměti měla válku, ve které sama kdys hájila milé své Argy. Rovněž příčiny hněvu a kruté bolesti srdce ještě jí nevyšly z mysli: tkví dosud hluboko v srdci onen Paridův výrok, ta potupa zhrzené krásy, celý ten protivný rod, zvláště oslava Ganymédova.

Vším tím vznícena Iuno, je hleděla rozptýlit mořem, Trójany, po Řecích zbytky i Achillu, rekovi krutém, daleko od země Latské je zdržujíc; po mnohá léta bloudili po všech mořích, svým těžkým osudem štváni.

Tolik práce to stálo, než římský založen národ!

Mořská bouře

Když už vesele pluli a sešla jim sicilská země z očí a kovaná příď jim slané brázdila pěny, věčný živíc bol v svých ňadrech, pravila k sobě Iuno: „Já že se mám svých plánů, zmožena, zřící, aniž trójský král byl zahrán od Itálie? — — — Inu, mně překáží osud!

Však Pallas spáliti mohla Řekům celé loďstvo a do vod potopit mužstvo — pro jeden šílený čin, jež Aiás Oileův spáchal?“

Iovův popadne blesk — jím mrští z oblaků sama, všechno jím rozmete loďstvo a vzbouří hladinu víchrem, bleskem mu prorazí hrud, z níž dýchá po blesku oheň, pak jej do víru strhne a vrazí na ostrou skálu — — —

„Já, jež kráčím s pýchou jak mocná královna bohů, Iovova sestra a choť, jen s jedním národem vedu zápasu po tolik let! — — —

Což bude pak Iunonu někdo

vzývat a na oltář můj, pln pokory, položí obět?“

Jak těch myšlenek vír v ní klokotal, srdce jí plálo, do vlasti deštných mraků a do míst bouřlivých větrů vkročila, do Aiolie.

Král Aiolos v rozsáhlé sluji odboj vzpurných větrů a vytlí ječivých vichřic mocí na uzdě drží a vazbou v žaláři poutá: větrů hněvivý vzdor v těch skalách bouří a z hory slyšet je mocný jek — sám Aiolos na strmém místě sedí a mocným žezlem jich vzteklé výbuchy krotí.

Kdyby to nechtěl dělat, tu hluboké nebe i zemi s mořem by rozmetli rázem a s sebou je vláčeli vzduchem.

Všemocný Zeus však z toho měl strach — z té příčiny větry

uzavřel v temné sluji a svrchu je mohutnou horou přikryl a krále jim dal, jenž umí dle úmluvy jisté řádně jim utáhnout uzdu neb povolit, má-li ten rozkaz.

K němu teď božská Iuno se s prosbou ozvala takto: „Aiolie, od otce bohů a vladaře veškerých lidí moc máš konejšit vlny a opět větrem je bouřit: národ mi nepřátelský se plaví Tyrhénským mořem, Ílion do Itálie a zmožené penáty nesa — rozbuř divé větry a potop a zalij jim lodi, nebo je porůznu rozptyl a rozmet mrtvoly mořem! —

Mám já čtrnácte nymf, jež všecky jsou spanilě krásou, tu pak, která z nich ze všech je nejhezčí, Déiopeiu, tobě dám v stálý sňatek a patřit bude jen tobě: za tak veliký čin ta s tebou pak prožije život, krásné dítky ti dá a učiní otcem těch dítek.“

Aiolos na to jí dí: „Je na tobě, královno, zkoumat, čeho bys měla si přát — já smím jen vykonat rozkaz; ty mi tu všechnu mou moc, mé žezlo a Iovovu přízeň

dáváš, ty přeješ mi též, bych přisedal k hostinám bohů,
ty mě i deštivých mračen i bouřek vladařem činíš.“

Praví, obrátí žezlo a prudkým úderem jeho
nachýlí na bok horu a větrové v bojovném šiku
vyrazí, kudy dán průchod, a přes souš dujíce vírem,
na moře vpadnou divě a celé je z nejhlubších hlubin
zvíří, Euros a Notos i Africus nárazů prudkých:
vtom proud hrozných vln se valí ku břehu z moře,
strhne se veslařů ryk, zní praskot provazů lodních.

Najednou nebe a den je mračnem Trójanům odňat
z očí a černá noc se rozprostře po širém moři;
zahřmí nebeská bář, blesk za bleskem nebem se míhá,
všecko, co kolkolem jest, jim blízkou záhubou hrozí.

Rázem chladnou hrůzou se zhroutí rekovy údy,
zalká a obojí dlaň pak zdvíhaje k nebeským hvězdám
zoufale zvolá takto: „Ó třikrát, čtyřikrát šťastni,
kteří před zraky otců a pode zdmi vysoké Tróje
padli! — Ó Týdeovče, ty z Řeků největší reku,
že jsem nemohl tenkrát, tam na širých planinách trójských
padnout a pravici tvou tam ukončit statný svůj život,
strašný kde od Achillea byl kopím usmrčen Hektór,
obrovský Sarpédón padl, a Simoeis pod vodou valí
tolik přilbic a štítů a mrtvol hrdinů statných!“

Co tak zoufale volá, vtom zafíčí severní víchř,
vpředu mu do plachet bije a k hvězdám pozvedá
proudy,
větrem praská veslo — i stočí se přída a vlnám
nastaví bok, sloup vod jim hrozí strmící spoustou.

Ti tam na povrch vln jsou zdviženi, tam zas až ke dnu
v propast se rozšklebí proudy a příboj rozrývá písek.

Notos chopí tři lodi a žene je na skryté skály —

skály ty, zalité v bouři, jsou Italy *Oltáře* zvané —
za ticha strašný hřbet ční nad vodou — Euros tři jiné
do mořských mělčin a písčín chce zatlačit — žalostný
pohled —
potom je v mělčinu vrazí a obklopí ohradou písku.

V jednu, jež lycké družstvo a věrného Oronta vezla,
odshora, před jeho zraky, mu mořská nesmírná vlna
udeří v záď — je na jeden ráz z ní kormidla správce
po hlavě do moře smeten — vtom lodí na jednom místě
třikrát zatočí vír — pak dravý ji pohltí jícen.

Semtam v proudech vod je vidět plující mužstvo,
také výzbroj jeho a poklady trójské i prkna.

Koráb Ílioneův, loď Acháta, statného reka,
jakož i Aléta starce, i loď, v níž vezl se Abás,
porouchá mořská bouř: když vazba se zvolnila v bočích,
vniká tam zhoubný proud, čímž trhliny lodí se šíří.

Zatím Neptunus pozná, jak s hrozným rykem se zrná
moře, jak bouř je zbavena pout, jak z nejhlubších hlubin
valí se k povrchu proud — pln nevole nad mořské vlny
zdvíhá vznešenou hlavu a po moři do dálky hledí:
vidí trójské loďstvo, jak víchř je rozptýlil mořem,
kterak i průtrž mračen a vlnění Trójanů kruší,
také úskok Héřin a mstivost neušla bratru.

Zavolá Zefyra s Eurem a těmito slovy se ozve:
„Taková posedla vás už důvěra k vašemu rodu,
že už i odvahu máte — vy větrové — bez mé vůle
smíchat nebe i zemi a zdvíhat takové spousty?!

Já vás — bude však líp, když utiším vzbouřené vlny —
příště tak mírný trest vás nestihne za hrozná činy!

Dělejte, ať jste už pryč, však vyřídte vladaři svému:

Nemá nad mořem vládu ni strašný trojzubec světů
losem, nýbrž já — on v pustých skalínách vládne —

tam je, Eure, váš dům — ať v tomto se nadýmá dvoře
Aiolos: v žaláři větrů, však v zavřeném, jeho je vláda!“

Ještě než dokončil řeč, již utiřil vzedmuté moře,
shluklá oblaka zahnal a slunce zas uvedl nazpět.

Zároveň Kýmothoé a Tritón, o lodi opřen,
sráží je s ostrých skal, sám Neptun je trojzubcem zvedá,
otvírá nánosy písku a tiší vzbouřené vody,
lehkými kolesy vozu se po vrchu hladiny veza.

Jako když ve velkém městě se občas roznítí vzpoura
náhle a prostý lid, pln vzteklosti, zuřivě bouří,
lítá už kamení s ohněm, vztek vzpoury jim dodává zbraní,
náhle však šlechtný muž, jenž velkých zásluh si dobyt,
přijde jim vstříc — hned zmlknou — a stojí s napjatým
sluchem.

Ten pak krotí jich vášně a řečí konejší srdce.

Podobně mořský jek se utiřil, jakmile otec
za jasné oblohy vyjel a na moře do dálky hledě
letěl na rychlém voze a koňům povolil uzdu.

*Aeneas se sedmi loďmi (z dvaceti)
na břehu libyjském; ostatní byly zahnaný bouří*

Umdlený Aeneův lid vším úsilím s koráby kvapí,
kde je nejbliže souše, a míří k libyjským břehům.

Prostorná, zářezem v souš, je zátoka — ostrov jí činí
přístavem oběma křídly a od moře veškeré vlny
lámou se o jejich čela a v zpětných se půlkruzích tříští.

Z obou zálivů stran jsou skaliny, ze kterých strmí
dvojí obrovská skála, a širá pod jejich čely
mlčí bezpečná tůň.

Jsou v pozadí třeptivé lesy,

svrchu, však temný háj ční vespod strašlivým stínem.

Na zadní zátoky straně jest jeskyně z převislých skalín,
v které je sladká voda a sedátka z přírodní skály,
libé to bydliště nymf.

Tam koráby znavené plavbou
nepoutá žádné lano, ni kotva křivým svým zubem.

Aeneas vplul v ten záliv — však toliko se sedmi loďmi,
jež měl z celého počtu.

Lid trójský ze žhavé touhy
po souši, vyskočí z lodí a na břeh žádoucí vkročí,
údy zmáčené mořem si rozloží na břehu v písku.

Achátés vykřeše jim, z nich první, z křemene jiskru,
listím podchytí oheň a palivo úplně suché
přiloží okolo něho a plamen rozdmýchá v troudu.

Obilí zmáčené vodou a veškeré náradí mlecí
vynesou, na smrt mdlí, pak zrní vyrvané moří
hodlají pražit v ohni a mlýnem kamenným semlít.

Na skálu vystoupne zatím rek Aeneas, na moře hledí
do dálky, na všechny strany, zda někde by Antheův koráb
spatřil, zmítaný větrem, a dvouveslé koráby jeho,
Kapyta též neb Kaikův štít, ježž na zádi vztyčil.

Koráby, pokud zří, tam nejsou — v dáli však zhlédne
na břehu jeleny tři, jak chodí — za nimi celé
stádo, jak v dlouhé řadě se celým údolím pase.

Stanul tu rek, vzal do ruky luk, vzal perutné šípy,
které nosíval jindy druh Achátés, společník věrný.

Nejdřív náčelníky, jak vysoko zdvíhali hlavy
s parohy rozvětvenými, jim zastřelil, ostatní stádo
střelbou zaplašil všecko a zahnal v listnaté háje.

Střílet nepřestal dřív, až velkých jelenů sedm
povalil, šťastný lovec, vždy jednoho pro každý koráb.

Potom k přístavu kvapil a všechněm je rozdělil druhům,

pak též rozdělil víno, jež na břehu sicilském štědrý
Acestes v džbány jim nalil a daroval na další cestu.

Potom promluvil takto a smutné srdce jim těšil:
„Přátelé, všelikých strastí již oddávna neznalí nejsme,
snesli jste horší trudy a bůh dá konec i těmto;
vždyť jste až k samé Skyлле, k té vzteklici, ke skalám
přišli,

kteří v hlubinách řvou, též kyklópské viděli skály!
Proto se vzmužte zas, svou bázeň ze srdce pusťte!
Jednou bude vás těšit i vzpomínka na tyto strasti.

Zaživše pohromy různé a tolik hrozivých zkoušek,
jdeme už v Latinský kraj, kde klidná nám slibuje sídla
osud a povstati má zas poznovu království trójské.
Proto zas buďte silní a šetřte se pro šťastné doby!“

Tak k nim mluvil jen ústy a přese vši tísnivou starost
předstíral naději tváří a bolest potlačil v srdci.

Druzi se kořisti chopí a brzké chystají hody:
strhnou se žeber kůži a pod ní odhalí maso,
jiní je řezou v kusy a čerstvé je na rožně vetknou,
talíře chystají jiní a další hledí si ohně.
Lehnou si do trávy na zem a pokrmem oživí síly,
píjí to staré víno a jedí i zvěřinu tučnou.

Když už hlad byl zahnán a sklizeno bylo už jídlo,
po svých ztracených družích se v dlouhém hovoru ptají,
nejisti, mají-li doufat, či báti se, ještě-li žijí,
či již podlehli smrti a neslyší, když je kdo volá.

Obzvlášť Aeneas věrný se u sebe nad smrtí rmoutí
Oronta, rázného v boji i Amyka, nad krutým losem
Lyka i statného Gya a Kloantha, statného reka.

Konečně přestali lkát.

Na Olympu * Venušina rozprava s Iovem

Sám Iuppiter z nebeských výšin
na moře, brázděné loďmi, i na země, ležící pod ním,
na břehy, národy dálné se dívaje, na vrchu nebes
stanul a libyjské říše si prohlížel upřeným zrakem.

Tu, když mnohé věci mu plní starostmi duši,
Venus — zářivý zrak má zalitý slzami smutku —
takto mu dí: „Ó ty, jenž osudy lidí a bohů
věčnou spravuješ vládou a strašným bleskem je děsíš,
čím as Aeneas můj se na tobě prohrěšil takto,
čím též trójský národ, že po takých ztrátách lidu
všechnen mu zemský kruh je uzavřen pro Itálii.

Z nich pak v průběhu let, jak slíbilš, Římané vzejdou,
také že z Teukrovy krve, zas oživlé, zrodí se vůdci,
kteří povládnou mořím i pevnině nejvyšší mocí:
jaký to úmysl zas, můj drahý otče, tě změnil?

Tím jsem se při zkáze Tróje a jejích žalostných troskách
těšila, s osudem zlým též dobrý na váhu kladouc.
Stejně však trpí můj lid, jenž tolik zakusil strastí —
kdypak už, velký králi, těm útrapám učiníš konec?

Trójský Anténór směl, když vyvázl ze středu Řeků,
vniknout v illyrský záliv a s úplným bezpečím vejít
do nitra liburnské říše a ústí Timavu oplout,
který z devíti jícňů a s hrozným hučením hory
vyráží, hotové moře, a s jekem zatápí pole.

Přec však patavské město a pevné založil sídlo
Tróúm, dal národu jméno a trójské odložil zbraně,
sám pak pokoje došel a v klidném míru tam žije.

My však, vlastní tvá krev, již dáváš výšiny nebes,
zbaveni lodí, ó hrůzo! — a pro hněv jediné z bohyň
do zkázy jdeme, vždyť v italskou zem nám bráněno vejít.
To že je za zbožnost pocta? A takto nás uvádíš k žezlu?!“

Otec bohů i lidí se usmál na dceru jemně
tváří, již zjasňuje nebe, když někdy se zatemní bouřkou,
zlehka ji políbil v ústa a těmito slovy se ozval:

„Odlož strach, má dcero, je nezměněn potomstva tvého
osud, ty uzíš město a pevné Lavinské hradby,
které ti slíbeny jsou... pak vzneseš k nebeským hvězdám
Aenea, chrabrého reka — mne nezměnil úmysl žádný.

Syn tvůj — řeknu to teď, vždyť strach ten stále tě
hlodá,

osud rozvinu dále a odhalím tajemství jeho —
povede velkou válku a divoký italský národ
zdrtí, postaví hradby a vydá zákony lidu.

Až pak třetí léto ho spatří v Latiu vládnout,
tři až období zimní pak Rutulům zmoženým minou,
chlapec tu Askanios, teď Iulus, dříve však Ílos,
dokavad ílijská říš svou vládou bezpečna byla,
třicet dlouhých let, jež během měsíců vzniknou,
vládou naplní svou, když přenese z lavinských sídel
vladařství v Dlouhou Albu, z níž pevnost mohutnou zřídí.

Po tři sta dlouhých let tam potom potrvá vláda
pod žezlem trójských králů, až konečně královská kněžka,
Ília, stane se matkou a zrodí dvojčata z Marta.

Potom ve vlčí kůži jsa zahalen z pěstounky šedé
Romulus převezme národ a založí k Martově počtě
hradby a trójský lid svým jménem Římany nazve.

Těmto ni světových hranic ni časových nemíním klásti,
bez konce dal jsem jim moc — též bezcitná bohyně Iuno,
jež teď hrůzami plní i moře i zemi i nebe,
změní smýšlení v lepší a se mnou chrániti bude
Římany, vladaře světa a občany oděné v togu.

Tak jsem rozhodl já — pak staletí minou a přijde
doba, kdy trójský kmen jhem poddanství jařmiti bude
Fthíi i Mykény slavné a povládne zdolaným Argem.

Potom se narodí Caesar, ten Trójan z vzácného rodu,

jehož říše až k moři a pověst dosáhne k hvězdám,
Iulius, jehož jméno má z velkého Iula původ.

Tohoto přijmeš jednou, až přinese z Východu kořist,
bezpečná, na nebes báh — též on bude prosbami
vzýván.

Tehdy přestanou války a zjemní se divoké časy,
velebná Věrnost a Vesta a Quirinus s bratrem svým
Remem

budou zákony dávat a železné závory zavřou
kruté válečné brány, a Běs pak zločinný uvnitř
nad krutou zbraní sedě a sterým na zádech poutem
uvázán, soptit bude svou strašnou krvavou tlamou.“

Potom Máina syna, když domluvil, z Olympu pošle,
aby i země i hrad, jenž v novém městě je stavěn,
přijaly trójský lid, sic neznalá osudu Dídó
mohla by z hranic je vyhnat.

Bůh letěl po širém nebi,
vesloval rychlým křídlem, až na břehu libyjském stanul.

Kvapem vykoná rozkaz, a Púnové po vůli boží
odloží vzpurnou mysl a obzvlášť královna pojme
k Teukrům smýšlení vlídné a hostinnost ochoty plnou.

Aeneas s Achátem jdou do Kartháginy • Venus

Přemýšlí po celou noc král Aeneas o mnohých věcech,
jak však živný den zas vysvitl, stanovil vyjít,
prozkoumat nová místa i pobřeží, k němuž byl zahnán,
kdo tam as je — vždyť pustinu zřel — zda lidé či šelmy,
neboť podat chtěl o všem, co vyzkoumá, zprávu svým
druhům.

Ukryv pod krov skal své koráby, pod klenbu háje,
ztajené větvemi stromů a jejich děsivým stínem,

na souš vystoupil sám, jen provázen Achátem cestou,
přítom si v pravici nesl dvě kopí širokých hrotů.

Pojednou uprostřed lesa mu vkročí do cesty matka
s dívčí tváří a šatem a se zbraní dívčiny spartské,
podobná Harpalyce, jež v Thrákii předbíhá koně
velkou rychlostí svou neb předhání proudící Hebros.

Na plecích lehký luk má zavěšen, jako je zvykem
lovkyň, a vlající vlas jí rozvívá vanutí větru,
kolena její jsou holá a roucho sepjaté uzlem.

„Hej!“ tak zavolá dřív, „ó jinoši, dejte mi zprávu:
nezřel tu některý z vás z mých sester některou chodit,
na plecích zdobenou lukem a rysí skvrnitou kůží,
nebo jak s pokřikem velkým se za vepřem zpěněným
žene?“

Praví, a Venušin syn jí na to zas odpoví takto:
„Žádnou ze sester tvých jsem neslyšel, aniž ji viděl. —
Jak tě však oslovit mám, ó dívčino? — Nejsou tvá líce
lidská — po lidsku nezní tvůj hlas — tys bohyně jistě!
Jsi snad Foibova sestra — či pocházíš z rusalčí krve?
Kdokoliv jsi, dej milost, a v naší tísní nám ulev!
Pouč mě, pod kterým nebem a v kterých se končinách
světa

zmítáme? — Nejsme znalí ni krajiny této ni lidí,
bloudíme, zahnáni větrem a strašnými mořskými
proudy —
hojně ti před oltářem má pravice porazí žertvy!“

Venus mu dí: „Toť čest, jíž nijak se za hodnu nemám,
nám však, tyrským dívkám, je zvykem nositi toulec,
v červený lovcí střevíc si vysoko šněrovat lýtka.

Púnskou říši tu vidíš, kmen tyrský, foinické město,
zem však to libyjská jest, v níž lid je nezdolný válkou.

Dídó vládu zde má, jež přišla sem z tyrského města,
prchajíc před svým bratrem — však dlouho by trvalo,
dlouho
vyprávět o jeho křivdách — jen hlavních věcí se dotknu:
Sychaeus její byl choť, jenž nejvíc měl z Foiniků polí,
ze všech, a velkou láskou byl milován ubohou chotí.
Čistou dal mu ji otec a prvním zasnoubil sňatkem,
bratr však Pygmalión měl vladařství nad městem Tyrem,
který zločinstvím svým byl nelidský nad jiné všecky.

Oba dva zuřivým hněvem se rozešli: Sychaea onen,
slepý po zlatě touhou, ten zákeřník, před oltářem
sklál, když netušil zradu — a nedbal sestřiny lásky.

Skrýval dlouho ten čin a klamal svou trpící sestru,
padouch, nadějí marnou a mnohé vymýšlel klamy...

Muže však nepohřbeného se podoba ve snách jí zjeví:
zvedal k Dídóně tvář tak divným způsobem bledou,
ukázal krutý oltář a prsa proklátá mečem
odkryl a odhalil tím ten skrytý domácí zločin.

Potom jí radil prehnout a odejít narychlo z vlasti,
ukázav pokladů skryš, jež k cestě jí přispěti měly,
množství to zlata a stříbra, jež dosud jí nebylo známo.

Dídó pohnuta tím, hned chystá útěk i s druhy:
jdou, v kom plamennou zášť ten tyran surový vzbudil,
neb snad veliký strach.

Hned koráby po ruce jsoucí
chopí a naplní zlatem, a chamtivce Pygmalióna
jmění již plní se mořem — a žena je původcem činu.

Potom připluli k místu, kde nyní veliké vidíš
bašty a Karthága hrad, jenž nově tu právě se zvedá;
tam si koupili půdu — a proto ji nazvali Byrsou,
tolik, co volskou kůží by dokola obemknout mohli.

Avšak kdopak jste vlastně? — a z kterých jste připluli
břehů?

Jaký cesty je cíl?“

Jí na dotaz, vzdychaje zhloubi,
odpoví rek, však hlas jen stěží dral se mu z hrudi:

„Kdybych měl z počátku začít a vyprávět, bohyně, celé dějiny vlastních útrap a čas bys měla je slyšet, večerní hvězdou by den byl zakončen, Olympos zavřen.

Vyšli jsme z dávné Tróje, a jestli zde k vašemu sluchu dostal se název Tróje, a zmítané po dálných mořích náhodou prudká bouř nás zahнала k libyjským břehům.

Já jsem Aeneas zbožný, jenž penáty odpůrcům vyrvav vezu je s sebou v loďstvu, svou slávou nad hvězdy známý, hledám italskou vlast, svou kolébku, od Iova vzešlou.

S dvakrát desíti loďmi jsem vyplul na trójské moře, řídil se výroky věštek a božská matka mě vedla, stěží jich mám teď sedm, jež porouchal vítr a vlny, sám pak neznámý, nuzný, tu pustou Libyí chodím, ze země asijské vyhnán i z Evropy.“

Stížnosti další

Venuše nemohla snést a přetrhla bolestný nárek:

„Buď si kdo buď, já myslím, že bohům protivný nejsi, dýchaje živný vzduch — když do města tyrského přišels.

Jdi jen a kráčeš dál, až ku prahu kněžninu přijdeš, neboť zprávu ti dávám, že druzi se vrátili s loďmi, které obratem větru ti v bezpečí zahnány byly — leč že by věstbám z ptáků mě rodiče učili klamně.

Tam viz labutí dvanáct, jak letí radostně v řadě, které byl Iovův pták, jenž z výšin nebeských sletěl, rozplašil po širém nebi, teď šik ten v pořadí dlouhém buď si už vybírá místo nebo vybrané prohlíží shůry.

Jako se vrátili ptáci a laškují, šustíce křídly, co dřív kroužili nebem a píseň radostnou pěli, nejinak též tvé lodi a s nimi i veškeré mužstvo buď již v přístavu jest neb plnými plachtami vjíždí. Jdi jen a řiď svůj krok, kam směr tvé cesty tě vede!“

Potom se obrátí Venus a růžová šije se zaskví,

božský na hlavě vlas jí rajskou zavane vůní,
krátký pak lovecký šat jí dolů splyne až k nohám.
Bohyni již sám krok jim prozradil.

Jakmile matku poznal, těmito slovy, jak prechala, zavolal za ní:
„Pročpak tolikrát, matko, i ty tak krutě mě šálíš klamnou přetvářkou svou? — Proč rukou stisknouti ruku, proč též pravdivou řeč nám nedáno slyšet a mluvit?“

Takto si na matku stýská a k hradbám obrátí kroky.
Venus je v temný vzduch, jak kráčeli, zahalí kolem oba, a v mlhavý háv, jsouc bohyně, zakryje hustě, aby je nebylo vidět a nikdo je nemohl zajmout, ani jim překážet v cestě a důvod příchodu zvidat.

Vzduchem pak do svého sídla zas odletí, výsledkem šťastna,
do Pafu, ve svůj chrám, kde kadidlem arabským planou nesčetné oltáře její a voní čerstvými věnci.

Aeneas v Karthágu * Pohřešování Trójané se náhle objeví * Dídó přijme laskavě všechny Trójaný a pozve je k hostině

Aeneas pospíchá vpřed, jak lesní cesta ho vede,
a již stoupá na chlum, kde nejvýš nad samým městem strmí a dolů svrchu se na hrad protější dívá.

Diví se mocným stavbám, kde dřív jen stávaly chatky,
diví se branám městským a lomozu, dláždění ulic.

Tyřané planou chvatem: z nich někteří stavějí hradby,
druzí budují hrad, kam válí rukama kvádry,
jiní si volí místo a hledí je obehnat brázdou.

Také si stanoví soudce a úřady, posvátný senát.

Tady je kopán přístav a jinde zas k divadlu kladou
hluboké základy jiní neb ze skal náramné tešou
sloupy, jež ozdobou pyšnou pak příštímu jevišti budou.

Nejinak počátkem léta se tuží pracemi včely,
za slunce na květných nivách, když dospělé potomstvo
rodu

kvapí vyvádět z úlu neb hromadí tekutý nektar
v plástve a sladký med jim plní dovrchu buňky,
neb když snímají tíž svým družkám, nebo když v šiku
línou čeládku, trubce, se snaží zapudit z úlů.
Hemží se včelami úl, je cítit thymián z medu.

„Ó jak šťastni jsou ti, jimž městské hradby už rostou!“
zbožný Aeneas praví a pohlíží na štíty domů.

Potom — divoucí div — šel středem, zahalen v mlhu,
míse se v městský lid, však přece ho neviděl nikdo.

Vprostřed města byl háj, tak lahodný chladným svým
stínem,
ve kterém púnský lid, jež proud tam zahnal a vichr,
vykopal znamení prvé, jež na pokyn Iunonin našli,
hlavu to bujného koně: neb tak prý po všecky věky
budou vynikat válkou a tak se snadně i živit.

Mohutný tehdy chrám tam mocné Iunoně Dído
stavěla, plný darů a božskou chráněný sochou.

Nad schody kovový práh je položen, věřeje pojí
nahore kovový trám, čep křídel kovových skřípá.

Teprve tam, v tom háji, mu nový utišil objev
bázeň a teprve tam zas troufl si Aeneas věřit
v spásu a přes všechnu tíseň zas nové důvěry nabyt.

Zatímco královnu čekal a před chrámem rozměrů
velkých

všecko si prohlížel kolem a divil se rozkvětu města,
společným umělců dílům a velkým obtížným pracím,
obrazy trójských bojů tam na stěně pořadem shlédl:
válku, jež pověstí svou již po všem světě je známa:
Priama, Átreovce i Achilla, hrůzu to obou.

Stanul a pravil s pláčem: „Ó kdepak je, Acháte, místo,
kde je kraj, jenž nebyl by pln těch svízělů našich?

Aj, toť Priamos náš! — Svou poctu i tady má chrabrost!
Ještě je nad strastmi pláč — je soucit s osudem lidským!
Neboj se, z této slávy nám vzejde nějaká pomoc!“

Řekl a mrtvá malba mu nadobro spoutala duši:
bolestně ze srdce vzdychal a slzy mu máčely tváře,
neboť viděl tu lid, jak válčí okolo Tróje:
tady jak prchají Řeci a ženou je junáci trójští,
tam zas prchají Teukří a s vozem je Achilleus žene.

Poblíž na jiném místě pak poznal po bílých plachtách
s pláčem Rhésův stan, jež při prvé u Tróje spánku
Týdeův krvavý syn kdys hroznou zpustošil vraždou,
koně pak plné ohně mu odvedl, dříve než mohli
okusit trójskou píci a z Xanthu se napítí vody.

Vedle zas Tróila vidí, jak prchaje, zbavený zbraně —
nešťastný hoch, jenž nerovný boj byl s Achillem svedl —
visí z prázdného vozu a naznak koně ho vlekou,
ještě však otěže drží, ač šíje a kadeř je prachem
vlečena, oštěpu hrot svým koncem do prachu ryje.

Zatím k Palladě hněvně se berou, k jejímu chrámu
Trójanky s rozpletlým vlasem a darem roucho jí nesou,
pokorně, zármutku plny a pěstmi se bijíce v prsa;
Pallas však odvrací oči a hledí upřeně k zemi.

Třikrát kol trójských zdí trup Hektóruv Achilleus vláčí,
potom však mrtvé tělo zas prodává za zlato otci.

Tenkráté z hlubin srdce si Aeneas bolestně vzdychl,
když tam zbroj, když vůz, když mrtvolu druhovu viděl
a když Priama zhlédl, jak spíná bezbranné ruce.

Těž tam rozpoznal sebe, jak v první bojuje vřavě,
viděl i východní šiky a černého Memnona zbraně.

Privádí Amazonky, jež nosí sraté štíty,
divá Penthesileia a uprostřed tisíců řádí,
prs svůj odhalen majíc a pod ním řemen je sepjat,
rekyně, jež má smělost i s hrdiny bojovat — dívka.

Tomu se Aeneas dívá a prohlíží obrazy všechny,
úžasem nad tím trne a pořád se dívá a dívá.

Vtom už kráčí kněžna, svou krásou spanilá Dídó,
k chrámu a okolo ní je šlechticů veliký zástup.

Nejinak na hřbetech Kynthu neb luzných Eurótu
březích

Artemis provádí tance a na tisíc v průvodu jejím
hemží se horských nymf kol dokola — Artemis v čele
toulec na plecích nese a krácejíc přečnává všechny —
Latoně tichý ples pak proudí blaženou hrudí:
taková byla i Dídó, jak radostně kráčela středem,
pečujíc o své dílo a budoucnost království svého.

Pod klenbou předsíně chrámu a u vchodu svatyně
božské
na trůn vysoký sedne a opře se, chráněna stráží,
práva i zákony dává a určuje obtížnou práci
mužům, slušně a správně, neb dává ji stanovit losem.

Najednou Aeneas zří, jak ve velkém zástupu Púnů
vchází Sergestos, Antheus a Kloanthos, hrdina statný,
také Trójané jiní, jež tmavý odloučil od nich
vichr a do jiných míst, jim neznámých, koráby zahnal.

Užasne Aeneas sám, je zaražen průvodce jeho,
pojme je radost i strach: jsou dychtiví stisknout si ruce,
avšak ještě je mate, že nevědí, jak se to stalo.
Proto se nedají poznat a zkoumají, zakryti mlhou,
co se to s mužstvem stalo, kde nechali u břehu loďstvo,
který je příchodu cíl, vždyť vybraní z každé té lodi
přibyli o milost žádat a za křiku do chrámu vešli.

Když už vstoupili dovnitř a dáno jim veřejné slovo,
nejstarší Ílioneus k ní promluvil poklidným tónem:

„Kněžno, již Iuppiter sám dal nové založit město,
abys zákonným právem ten zpupný krotila národ,
prosí tě trójský lid, jenž větry je po mořích zmítán,
ubohý; od lodí nám rač zadržet bezbožný požár!
Zachraň počestný lid, rač přihlédnout k našemu stavu!
Neboť nejdeme sem vám plnit libyjské krby,
nejdem vám dobytek brát a pak jej zahánět na břeh:
nemají ráznost té, té zpupnosti zmožení lidé!

Země je Hesperie, jak jménem ji Řekové zovou,
stará, zbraněmi mocná a bohatá úrodou polní,
Oinótrii bydlili v ní, teď potomci, jako se praví,
nazvali Itálií tu krajinu, vůdcovým jménem.

Ten byl korábů cíl,
když vtom náhlou bouří se deštný Óríón zdvihl,
k mělčinám skrytým nás zahnal a daleko zuřivým

vichrem
po vlnách vzdutým mořem a po mořských neschůdných
skalách
rozehnal — k vašim břehům se dostal jen nevelký oddíl.

Jaký to tady je lid? — neb jaká to surová země

připouští takový mrav? Je odpírán hostinný písek!
Svádějí boj, nám brání i na kraj pobřeží vkročit!

Jestliže lidským rodem a lidskou zhrdáte zbraní,
bojte se alespoň bohů, co právo i bezpráví znají.

Naším vladařem byl král Aeneas, nad něhož nikdy
nebyl čestnější nikdo ni slavnější chrabrostí v boji.
Jestliže losem ten rek je zachován, jestliže dosud
živ je pozemským vzduchem a není v podsvětí děsném,
nemáme strach!

Však nelituj též, žes pomohla první!
Neboť města i zbraň též v sicilských krajinách máme,
vládne tam Acestes slavný a z trójské pochází krve.

Lodi nám vytáhnout svol, jež těžce nám porouchal
vítr,
v lesích si nařezat dříví a k lodním je ohladit veslům,
abychom do Itálie a k Latii odpluli šťastně,
vrátí-li král se i druzi a je-li nám dáno tam odplout.

Je-li nám záchrana vzata a tys již, dobrý náš otče,
mrtev v libyjském moři a v Iula naděje není,
aspoň ať na Sicílii a do tamních hotových sídel
odtud nás odveze loďstvo a odplujem k Acestu králi!“

Takto děl Ílioneus i hlučel k souhlasu všecken
trójský lid.

Krátce pak královna Dídó jim odpoví sklopivši oči:
„Ze srdce zapudte bázeň, ó Trójané, zaplašte starost,
obtíže nové říše mě nutí k takovým věcem:
musím hranice své dát stráží daleko hlídat!

Kdopak by trójský rod neb trójské Ílion neznal,
chrabré činy jich reků a plameny takové války?

Žádný nenosí z nás tak bezeitné srdce v své hrudi,
aniž zapřahá Sol své koně tak daleko od nás!

Ať si už italské nivy a Hespersko volíte velké,
nebo ať Erykúv kraj, v němž vladaří Acestes slavný,
dám vám bezpečný průvod a přidám prostředky hojně.

Chcete-li u nás zůstat a v této se usadit říši,
vám též náleží město, jež budu — vyvlece lodě!
Za rovné budu vás mít, ať Trójan to bude či Tyřan.

Kéž by tu též sám král, ježž tentýž vítr sem zahnal,
Aeneas, přítomen byl. — Dám rozeslat po břehu věrné
lidi a libyjský kraj dám prohledat v nejzazších místech,
zda snad po lesích bloudí či osadách, vyvržen z moře.“

Tím hned nabyli ducha — však dlouho už protrhnout
mlhu
zbožný Aeneas prahl i Achátés, hrdina statný.

Tehdy byl Achátés první, jenž oslovil Aenea takto:
„Jaká, bohynin synu, v tvém srdci se myšlenka budí?
Vidíš, že všecko je jisté, že druhové vyvázli s loďstvem,
jenom jediný chybí a toho jsme viděli tonout
ve vlnách, ostatní všecko se shoduje s matčinou řečí.“

Sotvaže domluvil on, když mrak, jenž oba je halil,
zcela se roztrhl náhle a ve vzduch rozplynul čistý.

Aeneas stál tam sám a v jasném zazářil světle,
s plecí a tváří jak bůh, vždyť Venus sama mu dala
krásou zářící vlas, též vdechla mu růžový nádech
mládí a veselý půvab mu vkouznila do jeho zraků,
jako když mistrova dlaň dá půvab slonové kosti,
neb když parský kámen neb stříbro je vroubeno zlatem.

Potom královně dí, však také náhle se k druhům,
nikým netušen, ozve: „Jsem já, ježž hledáte, tady,
trójský Aeneas sám, jenž libyjským vlnám byl vyrván.

Ó tys jediná ze všech, jež s trójskou bídou máš soucit,

nás když, po Řecích zbytky, a ze všech zemí a moří
kdejakou možnou strastí už zlomené, zbavené všeho,
do města voláš a do domu, a proto ti nemůžem vzdátí
Dídónu, patričné díky, ni ostatní z dardanské krve,
co jich po celém světě, tak velkém, rozseto žije.

Bohové — je-li kde božstvo, jež k lidem zbožným
má zření,

platí-li zákon a právo a dobré svědomí lidí,
důstojně odměním tebe.

Jak šťastná tě zrodila doba!

Jací to rodiče jsou, když zrodili *takovou* dceru!

Dokavad horské stíny se svahech plížiti budou,
řeky se do moře vlévat a na nebi hvězdy se pásti,
potrvá vždycky tvá čest, tvé jméno i oslava tvoje,
ať již kamkoli přijdu!“

Tak praví a pravici podá
příteli Ílioneu a levici Serestu stiskne,
jiným i statnému Gyu a Kloanthu, statnému reku.

Nad jeho náhlým zjevem a osudem natolik krutým
užasla sídónská Dídó a konečně pravila toto:

„Jaký to, bohynin synu, tě tolika hrůzami stihá
osud a jaká síla tě k břehům divokým žene?“

Ty-li jsi Aeneas ten, jež Anchísu dardanskému
trójského u Simoenta kdys zrodila milostná Venus?

Ostatně v paměti mám, jak do města Sídóna přišel
Teukros, vypuzen z vlasti, a nově hledal si říše
s pomocí vladaře Béla; vždyť tehdy Bélos, můj otec,
plenil žírný Kypros, a vítěz, panoval nad ním.

Osudy trójského města již tenkrát byly mi známy,
znala jsem též tvé jméno a také vладыky řecké.

On pak zvláštní chválou, ač nepřítel, velebil Tróy,
tvrdě, že jeho je rod prý z dávného trójského kmene.

Proto pod střechu mou, ó junáci, vejděte chutě!

Stíhal podobný osud i *mne* kdys mnohými strastmi,
potom však v místech těchto mně zmítané

dovůlil stanout.

Nejsem neznalá útrap a nešťastným pomáhám ráda.“

Takto mu dí, pak v královský dům hned hrdinu vede,
káže, aby se v chrámech hned konala děkovná slavnost.
Stejně tak jeho druhům dá zatím k mořskému břehu
poslat dvacet býků a také pošle sto velkých
veprů s ježatým hřbetem, sto tučných s matkami jehňat
darem a k potěše dne.

Vnitřní paláce síně jsou zdobeny s královským
leskem
a již v komnatách středních jsou chystány přeskvělé
hody.

Koberce uměle tkané a z látek nachové barvy,
množství stříbrných nádob je na stolech: tepány v zlatě
rekovné předků činy, jichž dlouhé pořadí bylo,
konané tolika reky už od vzniku starého kmene.

*Hostina * Bůh Amor*

vzbudí v Dídóně šílenou lásku k Aeneovi

Aeneas — otcovská láska mu nedá dopřát si klidu —
Acháta napřed pošle, by kvapně se rozběhl k lodím,
všecko to synovi řekl a do města přived ho s sebou:
veškerá otcova láska se soustředí v jediném synu.

Měl též přinést dary, jež vynesl ze sutin trójských:
šat, v němž obrazy zlaté jsou vyšity, jakož i závoj,
na kterém žlutý akanth kol dokola obrubu tvořil,
skvostný to Helenin háv, jež z Řecka si přinesla s sebou,
tehdy když do Tróje plula, by v sňatek bezprávný vešla,
podivuhodný to dar, jež pocházel od matky Lédy.

Mimoto skvostné žezlo, jež nejstarší králova dcera

nosila, Ílioné, a na krk perlovou šňůru
s dvojitou čelenkou zlatou, již krášlily kameny drahé.
Rychle chtěl provést rozkaz a k lodím Achátés mířil.

Venus však novou zas lest, zas nové vymýšlí plány,
kterak by Cupido přišel, a v zevnějšku změněn a v tváři,
namísto drabého Iula a královnu rozpálil dary
k vášni a plamen lásky v ní vznítit až do morku kostí —
strachem, že královnin dům je nejistý, Tyřané lstiví,
hněte ji krutá Iuno, a obava v noci se vrací.

Proto promluví takto a praví k Amoru s křídly:
„Synu, má jediná sílo, ty velká mocnosti moje,
synu, jenž hrozných blesků se nebojíš metaných Iovem,
s prosbou se utíkám k tobě a vyzývám velebnost tvoji:

Známo ti, jak tvůj bratr se zmítá po mořských vlnách,
záštím Iunony hněvné kol kdejakých pobřeží mořských,
Aeneas — často ty sám s mým bolem jevívals soucit.
Tohoto foinická Dídó teď zdržuje vlídnými slovy.

Z příčiny té mám strach, kam povede Iunonská tato
hostinnost: v takových chvílích se Iuno rozhodne rychle.

Proto vymýšlím lest, jak královnu připoutat dříve,
plamenem lásky ji sevřít, by žádnou se nedala mocí
zvrátit a stejně jak já jej pojala ve vřelou lásku.

Jak bys to udělat měl, hled' poznat záměry moje:
Povolán drahým otcem, chce nyní v sídónské město
vyjít královský hoch, můj poklad nad jiné vzácný,
s dary, jež z mořských bouří a z trójských plamenů zbyly.

Jeho já uspat míním a na vrch kythérský odnést
aneb na Ídalion a v svatém sídle ho ukrýt,
sic by moh' úskok poznat a přijít nám do cesty nečas.

Jenom jedinou noc hled' v podobu jeho se odít
lstivě a známou tvář, sám chlapec, chlapcovu přijmout,

abys, až královna Dídó tě na klín radostně vezme,
vprostřed královských hodů a při pití Bakchova vína
až tě pak objímat bude a sladké ti polibky dávat,
vdechl jí tajný plamen a kouzlem lásky ji zmámil.“

Žádosti drahé matky je ihned poslušen Amor:
kráčí, složiv křídla, pln veselí, Iulovým krokem.

Venus však Iula svého, když klidným ho uspala
spánkem,
uloží ve svém klíně a takto jej odveze kvapně
vzduchem v ídalské háje, kde majorán, květinka něžná,
v květy a libý stín jej zahalí dýchaje vůni.

Amor kráčel k městu, jak matka si přála, a nesl
Tyřanům královský dar, pln radosti, Achátem veden.

Vejde a Dídó právě si na zlatou pohovku lehne,
pyšným pod baldachýnem, a zaujme ve středu místo.
Také Aeneas otec a s ním též junáci trójské
hrnou se v hodovní síň a na roucha nachová lehnou.

Lijí jim na ruce vodu a jiní jim sluhové nosí
ubrousky stříhané hladce a dávají z košíků chleby.

V domě je padesát žen, jež chystat na péči mají
pokrmu dlouhou řadou a oheň penátů chránit.

Sto je tam jiných služek, sto sluhů stejného věku,
kteří pokrmu nosí a na stůl poháry kladou.

Také občané tyrští se do domu radosti sešli
četně a na výzvu paní si na pestré pokrývky lehli.

Diví se trójským darům a zvláště se Iulu diví,
planoucím božským očím a strojeným hovorům jeho,
diví se šatu a rouchu, v něž vetkán žlutavý akanth.

Nebohou ženu však zvlášť, již propadlou budoucí zkáze,
rozžihá pohled na něj; i nemůže nasytit srdce
Dídó: i dary i hoch v ní budí nesmírnou touhu.

Nejdřív Aenea objal a kolem krku mu padl,
aby tak ukojil lásku, jíž planul nepravý otec,
potom ke kněžně spěchá — ta srdcem, ta zrakem ho vpíjí,
často ho na klín bere a laská ho, netušíc ani,
jaký se usadil bůh k ní ubohé.

V paměti chová
Amor Venušin rozkaz a hledí znenáhla smazat
Syhaea z její mysli a živou zaujmout láskou
dávno už chladnou mysl a lásce již odvyklé srdce.

Když jsou skončeny hody a sklizena byla už jídla,
staví měsidla velká a zdobí poháry věnci.

Ozve se komnatou šum, zní hovor po širých síních,
potom rozžehnou svícny, jež visí se zlatých čtverců
stropu, a voskové svíce svým světlem temnotu plaší.

Zlatem a klenoty těžkou dá na stůl královna přinést
číši a nalít víno, jak Bélios a Bélovi všichni
potomci činili vždycky — i nastalo v komnatě ticho:

„Love, jenž hostinných práv, jak praví se, chrániti
kážeš,

dej, ať dnešní je den nám Tyřanům, jakož i Tróům
radosti dnem, nechť potomci též naň vzpomenu jednou!
Bakchu, ty radosti dárce, i Iunono, buďte tu s námi!
Vy pak, Tyřané moji, tu hostinu přátelsky slavte!“

Řekla, pak ulila na stůl a bohům vzdávala poctu,
první pak, ulivši bohům, jen rty se dotekla číše,
potom s přípitkem číš dá Bitiu: vypije ruče
celý pěnivý pohár a vyprázdní nádobu zlatou,
píjí i předáci druzí.

I hrál tam na zlatou loutnu
Ijópás dlouhých vlasů, jež vyučil obrovský Atlás.
Ten pěl bloudění luny a lopotné oběhy slunce,
odkud lidský je rod, odkud zvířata, deště i blesky,

líčí Hyady deštné i Arktúra, Medvědy oba,
proč se vždy zimní slunce tak spěchá omočit v moři,
jaká překážka jest, jež letní zdržuje noci.

Znova vždy tleskají Tyrští a Trójané tleskají po nich.

Také ubohá Dídó se snaží hovory různé
protáhnout do pozdní noci a vpíjí trvalou lásku,
mnoho stran Priama krále, stran Hektora mnoho se táže;
jakou syn Aurořin zbraň, když přišel, na sobě nesl,
jaké měl Dioméď koně a jak byl rek Achilleus velký.

„Raděj však vypravuj nám již z prvních počátků války
o lstivých úkladech Řeků a pohromách krajanů vlastních,
o dlouhém bloudění svém, vždyť sedmé už léto tě stihá
bludného po všech zemích a po všech bouřlivých mořích.“